

ROMÂNIA
MINISTERUL FINANTELOR
Nr. 727593 /

APROB

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

M E M O R A N D U M

De la: Adrian CĂCIU, Ministrul Finanțelor

Tánczos BARNA, Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor

Avizat: Sorin Mihai GRINDEANU, Viceprim-ministru

Kelemen HUNOR, Viceprim-ministru

Temă: Acord de principiu privind contractarea unui împrumut de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, pentru susținerea proiectului privind extinderea eforturilor de prevenire și reducere a poluării

În prezent, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) implementează Proiectul „Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți - Finanțare Adițională”.

Acest Proiect, început în anul 2008, a fost finanțat din două împrumuturi ale Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (IRD), primul având valoarea de 50 milioane EUR, la care s-a adăugat o finanțare adițională de 48 milioane EUR.

Proiectul, aflat în prezent în ultimul stadiu de implementare, urmând a se finaliza în luna iunie 2023, s-a dovedit extrem de relevant pentru România, în eforturile întreprinse în vederea conformării la cerințele Directivei 676/91/CEE privind protecția calității apei împotriva poluării cauzate de nitrății proveniți din surse agricole (Directiva Nitrați) și a reprezentat, pentru o lungă perioadă de timp, singura sursă de finanțare a investițiilor publice directe pentru reducerea poluării cu nutrienți, cu impact pozitiv socio-economic, asupra mediului și sănătății publice.

Deși realizările și succesul Proiectului asigură sustenabilitatea obiectivelor acestuia în timp, totuși implementarea în viitor a cerințelor europene în domeniul protecției mediului, al apelor și schimbărilor climatice vor necesita eforturi conjugate suplimentare, intervenții și sprijin permanent.

Din acest motiv, MMAP a început pregătirea unui nou proiect de mediu care să promoveze o viziune integrată a poluării din surse agricole, în contextul dezvoltării sustenabile și a schimbărilor climatice. Noul proiect va sprijini Guvernul României în eforturile de conformare la cerințele directivelor europene în domeniul calității apelor și schimbărilor climatice și a Pactului Verde European, precum și în creșterea absorbției fondurilor europene alocate proiectelor de mediu în România.

Pe baza experienței câștigate prin implementarea Proiectului „Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți”, MMAP a prevăzut o sumă de 255 milioane EUR (fără taxe) pentru realizarea de sisteme integrate pentru gestionarea gunoierului de grajd la nivel de localități în cadrul Investiției 2 - Dezvoltarea infrastructurii pentru managementul gunoierului de grajd și al altor deșeuri agricole compostabile, Componenta 3 - Managementul Deșeurilor, Pilonul I - Tranziția Verde din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

În corelare cu Strategia UE „De la fermă la consumator” 2030 și a indicatorilor de protecție a mediului propuși în cadrul acestei strategii, se intenționează pregătirea noului proiect de mediu cu BIRD, prin care se continuă și se extinde colaborarea cu Banca în domeniul protecției mediului, partea română urmând să beneficieze în continuare de expertiza și experiența considerabilă a Băncii în acest domeniu.

Subliniem faptul că pentru intervențiile propuse în acest nou proiect propus nu există fonduri nerambursabile disponibile în cadrul financiar multianual 2021-2027 și nici nu au fost prevăzute fonduri în PNRR, însă acesta va asigura asistența tehnică necesară implementării intervențiilor finanțate prin PNRR, menționate mai sus.

Proiectul propus „Extinderea eforturilor de prevenire și reducere a poluării” va trata în mod integrat toți poluanții, având ca obiectiv principal extinderea măsurilor pe care Guvernul le adoptă pentru reducerea poluării din surse agricole, prin întărirea capacității instituționale de reglementare, monitorizare, control, prin promovarea inovării, creșterea conștientizării și informării și facilitarea transferului de cunoștințe.

În subsidiar, proiectul va sprijini România pentru atingerea țintelor de reducere a poluării agricole stipulate în Strategia UE „De la fermă la consumator” 2030.

BIRD și-a manifestat disponibilitatea de a sprijini noul proiect, după cum se precizează în Aide Memoire-ului misiunii tehnice de supervizare a Proiectului „Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți - Finanțare Adițională”, care a avut loc în perioada mai - iunie 2022.

Acest nou proiect va avea o perioadă de implementare de 5 ani și un cost indicativ de circa 60 milioane EUR, fiind împărțit în patru componente, după cum urmează:

Componenta 1: Sprijin pentru consolidarea instituțională - Această componentă se va concentra pe consolidarea capacităților în cadrul MMAP, al Administrației Naționale „Apele Române” (ANAR) și al Autorității Naționale Fito-Sanitare (ANF), precum și al altor agenții naționale sau locale implicate în poluarea din surse agricole și va contribui la sprijinirea activităților din cadrul PNRR precizate mai sus.

Componenta 2: Investiții pentru schimbul de cunoștințe, pentru inovare și transferul de cunoștințe - Rețelele de transfer de cunoștințe în domeniul protecției mediului vor fi consolidate și integrate astfel încât să funcționeze ca centre focale pentru oferirea de modele de urmat și servicii de consiliere în domeniul agriculturii și protecției mediului, precum și transferul de cunoștințe privind condiționalitățile de mediu, eco-schemele, agricultura organică, practicile agricole prietenoase mediului, infrastructura de mediu și eco-inovare.

Aceste rețele vor oferi transfer de cunoștințe de la fermier la fermier, fiind construite în jurul unor ferme model, gazde ale inovării și promotori ai practicilor recomandate privind poluarea agricolă.

Componenta 3: Campanie de informare și conștientizare - Informarea publicului, în special a populației rurale cu privire la diferitele tipuri de poluanți din România, impactul lor economic, social și de mediu, activitățile de prevenire și reducere, precum și diversele surse de finanțare disponibile (inclusiv finanțarea PNRR), vor face obiectul unei campanii de informare, incluzând și o strategie de susținere a agricultorilor care depun eforturi pentru asigurarea de produse agricole sustenabile și sănătoase.

Componenta 4: Managementul proiectului - Unitatea de management al proiectului va fi situată în cadrul MMAP și se va baza pe experiența Proiectului actual, suplimentând personalul cu angajați și consultanți care să servească drept unitate de implementare a noului proiect și, în paralel, să susțină implementarea investiției privind managementul gunoierului de grajd din PNRR.

MMAP va fi desemnat agenție de implementare a proiectului și va realiza acest proiect prin actuala Unitate de Management a Proiectului „Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți - Finanțare Adițională”.

Din punct de vedere al termenilor și condițiilor financiare, împrumuturile acordate de BIRD sunt competitive și mai flexibile decât celelalte instrumente alternative de finanțare existente pe piața financiară internațională, contribuind la limitarea costurilor și extinderea maturității portofoliului de datorie publică la un cost avantajos.

Acestea reprezintă astfel o sursă de finanțare a deficitului bugetului de stat și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, avantajoasă în comparație cu alte instrumente de datorie publică de pe piața de capital.

Conform termenilor și condițiilor standard ale BIRD, maturitatea medie a împrumutului poate ajunge până la 20 ani de la data contractării, iar în funcție de opțiunea aleasă, împrumutul poate fi bazat pe rata EURIBOR la 6 luni, plus o marjă variabilă, cotele indicative actuale fiind între 0,46%-1,36%, în funcție de perioada de rambursare.

Banca percepe un comision inițial de 0,25% din valoarea totală a împrumutului și un comision de angajament de 0,25% p.a. din suma rămasă de tras din împrumut, plătitbil semi-anual.

Contractarea împrumutului se încadrează în obiectivele Strategiei de administrare a datoriei publice pentru perioada 2021-2023, prin care se urmărește continuarea parteneriatului cu instituțiile financiare internaționale pentru a beneficia de termenii și condițiile financiare avantajoase oferite de aceste instituții.

Împrumutul propus se circumscrie mecanismului introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, coroborată cu legislația secundară, fiind un împrumut pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale, a cărui disponibilizare are la bază realizarea unor investiții sectoriale.

Potrivit acestui mecanism, cheltuielile aferente proiectului, respectiv cheltuielile reprezentând echivalentul sumei împrumutului, vor fi asigurate din bugetul MMAP, în cadrul sumelor alocate anual cu această destinație de la bugetul de stat.

Tragerile din împrumut se vor efectua de către Ministerul Finanțelor (MF) în baza cheltuielilor eligibile efectuate de MMAP din alocațiile bugetare respective, pentru recuperarea acestora din împrumut.

Pe perioada implementării proiectului, MMAP va asigura atât încadrarea în obiectivele și țintele prevăzute în strategia fiscal-bugetară elaborată anual, cât și respectarea cadrului general de programare bugetară.

Sumele trase din împrumut vor avea destinațiile prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Plata serviciului datoriei publice aferent împrumutului (rambursarea capitalului, plata dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente împrumutului) se va asigura prin mecanismul aferent finanțărilor rambursabile contractate în vederea finanțării deficitului bugetului de stat, refinanțării și rambursării anticipate a datoriei publice guvernamentale.

Valoarea finală a împrumutului se va stabili împreună cu finanțatorul, luând în considerare politica de finanțare a BIRD.

Elementele legate de costul activităților, precum și alte elemente specifice, cum ar fi graficul de implementare, efectuarea tragerilor în cadrul împrumutului, aranjamentele instituționale, aspecte legate de monitorizare și raportare, vor fi convenite cu finanțatorul pe perioada de pregătire a împrumutului.

Aceste elemente vor fi concretizate ulterior în acordul de împrumut care va fi transmis de Bancă pentru negociere, urmând a fi supuse aprobării Guvernului cu ocazia prezentării documentelor de contractare necesare, conform legislației române în vigoare.

Ținând seama de calendarul etapelor ulterioare privind negocierea, semnarea, ratificarea/intrarea în vigoare a noului împrumut, acesta nu va avea impact asupra bugetului de stat pe anul 2022, iar pentru următorii ani MMAP va urmări încadrarea cheltuielilor aferente proiectului în limitele de cheltuieli anuale aprobate acestei instituții.

Având în vedere cele de mai sus, supunem spre aprobare memorandum-ul cu tema: acord de principiu privind contractarea unui împrumut de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, pentru susținerea proiectului privind extinderea eforturilor de prevenire și reducere a poluării.

După aprobarea prezentului Memorandum de către Guvern, MF va întreprinde demersurile necesare pentru transmiterea solicitării de finanțare către BIRD, urmând a fi parcurse celelalte etape pentru negocierea, semnarea și ratificarea acordului de împrumut, conform legislației în vigoare, în corelare cu desfășurarea procesului de aprobare la nivelul finanțatorului.